

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

2023-07- Nr.
2023-07-05 Nr. 1D-3422

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206 5, 125, 126, 140⁸, 140¹³ IR 140¹⁴ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 5, 125, 126, 140⁸, 140¹³ ir 140¹⁴ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Vertinant Įstatymo projektą atitikties Europos Sąjungos teisei aspektu, pažymėtina, kad 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija) 43 straipsnis pasienio procedūrai numato 28 dienų terminą šiai procedūrai, tačiau šio straipsnio 3 dalyje numatyta, kad „kai atvyksta didelė trečiosios šalies piliečių arba asmenų be pilietybės grupė ir pateikia tarptautinės apsaugos prašymus pasienyje arba tranzito zonoje, ir dėl to 1 dalies nuostatų taikymas tampa praktiškai neįmanomas, tos procedūros gali taip pat būti taikomos tuo atveju ir iki to laiko, kol šie trečiosios šalies piliečiai arba asmenys be pilietybės yra normaliai apgyvendinti vietovėse, esančiose arti pasienio arba tranzito zonos.“ Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra pasisakęs, kad pagal Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnį valstybėms narėms leidžiama „sulaikyti“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2013/33/ES 2 straipsnio h punktą, į jų teritoriją atvykstančius tarptautinės apsaugos prašytojus 43 straipsnyje nustatytais sąlygomis ir siekiant užtikrinti jame numatytų procedūrų veiksmingumą, tačiau iš direktyvos 43 straipsnio 3 dalies formuluotės matyti, kad tokios procedūros gali būti taikomos, tik jeigu tarptautinės apsaugos prašytojai, pasibaigus šio straipsnio 2 dalyje numatytam keturių savaičių terminui, paprastai apgyvendinami netoli sienos ar tranzito zonos esančiose vietose jų nesulaikant (įskaitant galimybę patiems susirasti būstą) ir esant poreikiui apribojant užsieniečių judėjimo laisvę plote, esančiame netoli jos sienų ar tranzito zonų.¹ Atsižvelgiant į Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnį bei į 2023 m. birželio 7 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo Nr. KT53-A-N6/2023 „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ 27.1, 27.2, 27.5 papunkčius manytume, kad turėtų būti papildomai pagrįsta, ar dabartinis užsieniečių judėjimas (kelių ar keliolikos asmenų bandymas kirsti Lietuvos Respublikos sieną) vis dar gali būti prilygintas didelei trečiosios šalies piliečių grupei, kaip tai

¹ Žr. 2020 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje *Europos Komisija prieš Vengriją*, C-808/18, ECLI:EU:C:2020:1029, 181 punktą ir jame nurodytą Teismo praktiką; 2020 m. gegužės 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo sujungtose bylose *FMS ir kt.*, C-924/19 PPU ir C-925/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:367, 237-239, 243-245 bei 247 punktus.

numatyta Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnyje, ir įvertinta, ar siekiant išnagrinėti šių asmenų prieglobsčio prašymus taikant pasienio procedūrą vis dar būtinas ir pagrįstas 6 mėnesių teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje ribojimas (ar negali būti numatytas trumpesnis terminas, ar, pavyzdžiui, tarpinis terminas, kuriam pasibaigus būtų atliekamas individualus judėjimo ribojimo pagrįstumo vertinimas).

2. Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 140⁸ straipsnio 8 dalyje siūlytina patikslinti formuluotę „arba prieglobsčio prašytojui Migracijos departamento *sprendimu* gali būti leista apsigyventi jo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje, jeigu pats prieglobsčio prašytojas *to pageidauja*“ ją pakeičiant formuluote „arba prieglobsčio prašytojo *prašymu* jam Migracijos departamento sprendimu gali būti leista apsigyventi jo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje“ (kadangi aptariamoje nuostatoje kalbama apie administracinio sprendimo priėmimą, manytume, turėtų būti teikiamas prieglobsčio prašytojo prašymas).

3. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamas Įstatymo 5 straipsnio pavadinimas, Įstatymo projekto 4 straipsniu keičiamo Įstatymo 140⁸ straipsnio 10 dalyje prieš žodį „netaikomos“ įrašytini žodžiai „ir laikino jų apgyvendinimo“.

4. Įstatymo projekto 7 straipsnyje siūloma nustatyti, kad prieglobsčio prašytojams, kuriems po Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. birželio 7 d. nutarimo Nr. KT53-A-N6/2023 buvo taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 5 straipsnio 6 ir 8 dalių nuostatos, šio įstatymo 1 straipsnyje pakeisto Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 140⁸ straipsnio nuostatos netaikomos. Siūlytina aiškinamajame rašte detalizuoti (paaiškinti) šią nuostatą – t.y. kokios nuostatos bus taikomos aptariamoje nuostatoje nurodytiems prieglobsčio prašytojams įsigaliojus įstatymui bei atskleisti (paaiškinti) kam minėta nuostata taikoma (tiek tiems prieglobsčio prašytojams, kurie prašymus dėl prieglobsčio pateikė po Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo (ir iki įstatymo įsigaliojimo), tiek tiems, kurie atitinkamus prašymus pateikė iki Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo).

5. Teisės technikos ir redakcinės pastabos Įstatymo projekto rengėjams pateiktos darbo tvarka.

Teisingumo ministrė

Ewelina Dobrowolska

Viktorija Vasiliauskienė, 8 614 31 340, el. p. viktorija.vasiliauskiene@tm.lt